

Pla Docent - Grau en Humanitats

- **Nom de l'assignatura:** Prehistòria
 - **Curs acadèmic:** 2011-12 **Curs:** 1 **Trimestre:** 2
 - **Titulació / Estudis:** Grau en Humanitats - UPF **Codi assignatura:** 20005
 - **Nombre de crèdits ECTS:** 4 **Hores dedicació estudiant** (ECTSx25): 100
 - **Llengua o llengües de docència:** Castellà (grup 2) / Català (grups 1 y 3)
 - **Professorat:** Ana Delgado Hervás (grup 2) i Samuel Sardà Seuma (grups 1 y 3)
 - **Dades de contacte:**
 - Ana Delgado
Correu electronic: ana.delgado@upf.edu
Despaxt: 20.2E62
Horari d'atenció a estudiants: dijous de 11:15 a 12:15 h (demaneu cita prèvia via correu electrònic)
 - Samuel Sardà
Correu electronic: samuel.sarda@upf.edu
Despaxt:
Horari d'atenció a estudiants: dijous de 16 a 17h (demaneu cita prèvia via correu electrònic)
-

1. Presentació de l'assignatura

Prehistòria és una assignatura on s'analitzen els principals processos evolutius i els canvis morfològics, socials i culturals d'una llarguíssima etapa de l'història humana que s'estén entre els orígens dels primers homínids (fa uns 6 milions d'anys) fins al naixement de les primeres formes d'escriptura (fa aproximadament uns 5.000 anys), un fet que coincideix amb l'aparició de la vida urbana i dels primers sistemes polítics estatals.

A l'assignatura s'estudien l'origen i l'evolució dels homínids i dels éssers humans des d'una perspectiva morfològica, cultural, social i de gènere; el naixement i l'expansió de la nostra espècie des d'un punt de vista anatòmic i del seu comportament; el ritual, l'art i el simbolisme dels primers humans moderns; els orígens de l'agricultura i la ramaderia i les seves conseqüències socials i culturals; les primeres comunitats pageses i el naixement de la vida urbana i dels primers estats.

L'assignatura té una perspectiva global i universal. Treballa especialment el reconeixement de la diversitat social i cultural dels éssers humans a la actualitat i al llarg de tota la història humana i la sensibilitat cap a qüestions socials i de gènere.

No es requereixen coneixements específics. Es pressuposa la preparació i coneixements corresponents al Batxillerat i l'ESO.

2. Competències a assolir

Competències generals	Competències específiques
1. Capacitat d'anàlisi i de síntesi 2. Raonament crític 3. Comunicació oral i escrita en la llengua pròpia 4. Saber treballar en equip 5. Sensibilitat cap a qüestions socials i de gènere 6. Reconeixement de la diversitat social i cultural dels éssers humans a la actualitat i al llarg de tota la història humana 7. Sensibilitat cap a qüestions mediambientals	1. Competència en gestió i tractament de la informació procedent de fonts històriques i arqueològiques 2. Compendre els principals processos socials i esdeveniments culturals de la prehistòria 3. Argumentar de forma lògica i coherent l'origen i l'evolució dels éssers humans i l'adopció de l'agricultura i la ramaderia i les seves conseqüències socials 4. Reconèixer els principals processos socials i esdeveniments culturals de la prehistòria; 5. Identificar els orígens de la diferenciació social i de gènere; 6. Analitzar l'aparició de les primeres formes de vida urbana i dels primers estats.

3- Continguts

Bloc de contingut 1: Origen i Evolució Humana

- **Tema 1:** Primats i homínids: els nostres orígens
- **Tema 2:** Els primers humans. Origen i expansió dels humans moderns

Bloc de contingut 2: Caçadors i recolectors

- **Tema 1:** Caçadors i recolectors del Paleolític Superir Europeu
- **Tema 2:** Art i simbolisme dels caçadors i recolectors

Bloc de contingut 3: Els inicis de la vida pagesa

- **Tema 1:** L'origen de l'agricultura i la ramaderia: una revolució?
- **Tema 2:** Les primeres comunitats pageses del Pròxim Orient

Bloc de contingut 4: Primeres ciutats, primers estats

- **Tema 1:** Estats i ciutats a la Mesopotàmia antiga

4- Avaluació

L'avaluació ordinària (convocatòria d'abril) preveu tres modalitats possibles. L'estudiant haurà de triar una d'elles.

Modalitat A:

3 pràctiques de seminari (60%) i examen final (40%)

Modalitat B:

3 pràctiques de seminari (60%) i treball bibliogràfic (40%)

Modalitat C:

Exàmen final

Pràctiques de seminari: Cada bloc temàtic de l'assignatura es treballarà a partir de classes plenàries, de lectures obligatòries i d'un seminari. A l'assignatura, per tant, es faran 4 seminaris. A cada seminari els estudiants hauran de llegir un o dos textos acadèmics o científics i respondre per escrit a un qüestionari que es comentarà i es debatarà durant el seminari. Les pràctiques de seminari s'avaluaran a partir d'un qüestionari que es respondrà per escrit -i que es presentarà el mateix dia del seminari- i de l'assistència i la participació activa dels estudiants en l'exposició i discussió dels textos. Els estudiants que triïn les modalitats d'avaluació A o B hauran de presentar 3 de les 4 pràctiques de seminari que es faran durant el curs. En el cas de triar l'opció C, la lectura i comprensió de tots els textos treballats als seminaris s'avaluarà a l'examen final. Si es detecta que l'estudiant ha plagiat total o parcialment la pràctica rebrà la qualificació de No Presentat.

Treball bibliogràfic. Treball d'iniciació a l'anàlisi i comunicació escrita d'informació històrica i arqueològica. La realització d'aquest treball tindrà un seguiment tutoritzat al llarg del curs (cal demanar cita prèvia mitjançant un correu electrònic). Aquest treball només l'hauran de fer els estudiants que triïn la modalitat d'avaluació B. Si es detecta que l'estudiant ha plagiat total o parcialment el treball rebrà la qualificació de No Presentat.

Examen final: Obligatori per a tots els estudiants que triïn les modalitats d'avaluació A i C. Avaluació dels coneixements específics de l'assignatura. Els continguts avaluable són les lectures obligatòries de l'assignatura (veure materials Aula Global), els continguts de les sessions plenàries i, també, en el cas del estudiants que triïn la modalitat d'avaluació C, els textos treballats a tots els seminaris (1,2, 3 i 4). Els estudiants que triïn la modalitat d'avaluació A, hauran de superar aquest examen amb una nota mínima d'un 4 .

L'avaluació de setembre és regirà per les mateixes modalitats d'avaluació i pels mateixos criteris.

5- Bibliografia i recursos didàctics

• Bibliografia

Bloc 1.

Boyd, R., Silo, J.B . *Cómo evolucionaron los humanos*. Barcelona: Ariel, 2004 (2. Ed).

Díez Martín, F. 2005. *El Largo viaje: arqueología de los orígenes humanos y de las primeras migraciones*. Barcelona: Bellaterra.

Gould, S.J. 1994. *Ocho cerditos: reflexiones sobre historia natural*. Barcelona: Crítica.

Oppenheim, S. 2004. *Los senderos del Edén. Orígenes y evolución de la especie humana*. Barcelona: Crítica.

Bloc 2

Bahn, P.G. 2010. *Prehistoric Rock Art: Polemics and Progress*. Cambridge: Cambridge University Press.

Clottes, J. y Lewis-Williams, D. *Los chamanes de la Prehistoria*. Ariel 2001.

Gamble, C. *Las sociedades paleolíticas de Europa* . Barcelona: Ariel, 2001.

Bloc 3

Aurenche, O., Kozłowski S. K.2003. *El Origen del neolítico en el Próximo Oriente: el paraíso perdido*. Barcelona: Ariel.

Lewis-Williams, D., Pearce, D. 2010. *Dentro de la mente neolítica. Conciencia, cosmos y el mundo de los dioses*. Madrid: Akal.

Reichholf, J.H. 2009. *La invención de la agricultura. Por qué el hombre se hizo sedentario*. Barcelona: Crítica.

Bloc 4

Postgate, J.N. *La Mesopotamia arcaica: sociedad y economía en el amanecer de la historia*. Madrid: Akal. 1999.

Leick, G. 2002. *Mesopotamia. La invención de la ciudad*. Barcelona: Paidós.

• Recursos didàctics

Dossier de textos: veure Aula Global de l'assignatura

6- Metodologia

Les principals línies de l'enfocament metodològic de l'assignatura són les següents:

1. Classes presencials en grup gran on, a partir de classes magistrals, es desenvolupen els principals continguts i coneixements específics de l'assignatura
2. Seminaris presencials de discussió de textos acadèmics, on es treballa el raonament crític, la capacitat d'argumentació i d'expressió oral en públic.
3. Tutories presencials o virtuals que permeten el seguiment de l'aprenentatge de l'alumne a nivell individual o de petits grups.
4. Treball individual de lectura de diversos textos i escriptura d'un petit assaig individual
5. Assaig escrit que pretén iniciar els estudiants en el tractament i l'anàlisi d'informació arqueològica i històrica.
6. Estudi personal per adquirir coneixements específics de l'assignatura a nivell global que s'avaluaran a l'examen final de l'assignatura.

Metodològicament l'assignatura combina aprenentatge presencial a l'aula (classes presencials en grup gran, seminaris i tutories) i autoaprenentatge (treball individual, en grup i estudi personal).

7- Programació d'activitats

<i>Setmana</i>	<i>Classe plenària o seminari, continguts, activitat a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula, lliuraments</i>	<i>dates</i>
Setmana 1a (10-12 gener)	Sessió 1 : Classe Plenària		
	Sessió 2: Classe Plenària		
Setmana 2a (17-19 gener)	Sessió 1 : Classe Plenària		
	Sessió 2: Classe Plenària		
Setmana 3a (24-26 gener)	Sessió 1: Classe Plenària		
	Sessió 2: Seminari Bloc temàtic 1 Grup de seminari 1 (9-10h) / (12-13h) Grup de seminari 2 (10-11h) / (13-14h)	Presentació qüestionari escrit seminari 1 (Modalitat d'avaluació A i B)	
Setmana 4 (31 gener -2 febrer)	Sessió 1: Classe Plenària		
	Sessió 2: Classe Plenària		
Setmana 5a (7-9 febrer)	Sessió 1: Classe Plenària		
	Sessió 2: Classe Plenària		
Setmana 6a (14-18 febrer)	Sessió 1: Seminari Bloc temàtic 2 Grup de seminari 1 (9-10h) / (12-13h) Grup de seminari 2 (10-11h) / (13-14h)	Presentació qüestionari escrit seminari 2 (Modalitat d'avaluació A i B)	
	Sessió 2: Activitat fora de l'Aula. Pendent de confirmació!!!!	Visita a Empúries Activitat programada conjuntament amb l'assignatura d'Història Antiga per a tots els grups de primer	
Setmana 7a (21-23 febrer)	Sessió 1: Classe Plenària		
	Sessió 2: Classe Plenària		
Setmana 8a (28 febrer-1 març)	Sessió 1: Classe Plenària		
	Sessió 2: Seminari Bloc temàtic 3 Grup de seminari 1 (9-10h) / (12-13h) Grup de seminari 2 (10-11h) / (13-14h)	Presentació qüestionari escrit seminari 3 (Modalitat d'avaluació A i B)	
Setmana 9a (6-8 març)	Sessió 1: Classe Plenària		
	Sessió 2: Classe Plenària		
Setmana 10a (13-15 març)	Sessió 1: Classe Plenària		
	Sessió 2: Seminari Bloc temàtic 4 Grup de seminari 1 (9-10h) / (12-13h) Grup de seminari 2 (10-11h) / (13-14h)	Presentació qüestionari escrit seminari 4 (Modalitat d'avaluació A i B)	